

Usnesení Komise pro výživu kojenců a malých dětí ze dne 21. 8. 2025 č. 8/2025

(hlasováno per rollam)

Komise pro výživu kojenců a malých dětí:

1. konstatuje, že při změně výkonu č. 34007 „Edukace o kojení v šestinedělí“ (dříve „Edukace laktace“) došlo úpravou kategorie nositelky z S3 na S2 k neúmyslnému snížení bodové hodnoty osobních nákladů z 235,27 bodů na 188,22 bodů (a potažmo ke snížení celkové bodové hodnoty výkonu);
2. upozorňuje, že snížení bodové hodnoty by bylo v rozporu s původním podnětem Komise schváleným usnesením č. 1/2025, neboť by mohlo omezit dostupnost výkonu a motivaci poskytovatelů a poskytovatelek jej vykazovat;
3. doporučuje předsedkyni Komise, aby Pracovní skupině k seznamu zdravotních výkonů s bodovými hodnotami a vedení Ministerstva zdravotnictví navrhla, aby využilo zákonných možností a zajistilo navrácení bodové hodnoty výkonu na minimálně původní úroveň;
4. jako možné řešení navrhuje doplnění porodních asistentek jako další odbornosti k výkonu č. 34007 namísto změny stávajících nositelek, čímž by se odstranil problém snížení sazby při současném zachování původního záměru rozšířit okruh poskytovatelů a poskytovatelek;
5. zároveň doporučuje zvážit doplnění odbornosti gynekologie a porodnictví k výkonu č. 34007, neboť tato odbornost zaměstnává více porodních asistentek než ordinace praktických lékařů a lékařek pro děti a dorost, čímž by se dále rozšířila jeho dostupnost ženám v šestinedělí.

Odůvodnění:

Navrhovaná změna zdravotního výkonu č. 34007 zahrnovala kromě úpravy jeho frekvence, obsahu a rozsahu, podmínek a názvu také rozšíření okruhu jeho nositelek. Při zadání požadavku do změnové databáze však došlo k úplné změně kategorie nositelky z S3 (dětské a všeobecné sestry) na S2 (porodní asistentky), což v databázi seznamu zdravotních výkonů automaticky snížilo bodovou hodnotu osobních nákladů z 235,27 bodů na 188,22 bodů (a potažmo celkovou bodovou hodnotu výkonu). Tento pokles nebyl záměrem návrhu¹ a je pouze důsledkem přiřazení k jiné kategorii nositelek.

¹ Viz zápis z jednání Komise pro výživu kojenců a malých dětí ze dne 1. dubna a 10. června 2025.

1. Riziko nevyužívání výkonu v praxi

Výkon je již nyní v praxi využíván nedostatečně. Snížení úhrady se dotkne všech profesí, které výkon poskytují, a povede k tomu, že nejen porodní asistentky, ale i další odbornosti nebudou mít ekonomickou motivaci výkon nasmlouvat a poskytovat. Výkon, jehož cílem je posílit podporu kojení v kritickém období šestinedělí a rozšířit její dostupnost co nejvyššímu počtu žen, tak může zůstat nevyužívaný, což by bylo v přímém rozporu s původním účelem navrhované změny výkonu.

2. Veřejný zájem, prevence zdravotních rizik a zátěže systému

Podpora kojení má prokazatelné zdravotní a ekonomické přínosy. Dostupnost praktické pomoci při obtížích s kojením v šestinedělí je důležitým krokem pro prevenci předčasného ukončení kojení, které zvyšuje riziko zdravotních komplikací dítěte i matky a z dlouhodobého

hlediska i ekonomickou zátěž systému veřejného zdravotního pojištění.

3. Ekonomická realita a inflace

V kontextu současného růstu nákladů a inflace je plošné snižování bodového ohodnocení zdravotního výkonu, jehož cílem je zvýšit dostupnost péče, ekonomicky i logicky neobhajitelné. Jde o krok, který reálně sníží ochotu poskytovatelů a poskytovatelek výkon zajišťovat, a zcela ignoruje potenciál mnohonásobné návratnosti investice do podpory kojení pro zdraví i ekonomiku. Přitom komerční sazby laických laktačních poradkyň bez zdravotnického vzdělání se pohybují mezi 1.000 a 1.200 Kč/hod., což rovněž ukazuje na podhodnocení zdravotního výkonu.

4. Stejná práce, stejná odměna

Všichni poskytovatelé a poskytovatelky vykonávají totožné odborné činnosti v rozsahu popsaném ve výkonu, se stejnou časovou dotací 45 minut a stejným cílem: zajistit efektivní praktickou pomoc ženě při obtížích s kojením v šestinedělí. Kvalifikace porodních asistentek v oblasti laktačního poradenství je srovnatelná, protože tato kompetence je přímo součástí jejich pregraduální přípravy a zákonných kompetencí. Z této perspektivy nedává nižší mzdový index smysl. Nižší bodové ohodnocení proto znamená nerovné finanční ocenění stejné práce při srovnatelné kvalifikaci mezi profesemi. V konečném důsledku tím budou znevýhodněni i další poskytovatelé a poskytovatelky, protože se jim v důsledku plošného „srovnání“ směrem dolů paradoxně snížila úhrada, přestože se jejich kvalifikace nezměnila.

Návrh doplňujících opatření k zajištění dostupnosti výkonu

Jako systémové a efektivní řešení se nabízí doplnění porodních asistentek (921) jako další odbornosti k výkonu č. 34007,² nikoliv pouhé nahrazení stávajících nositelek. Tento postup by odstranil problém snížení bodového ohodnocení při zachování původního záměru rozšířit okruh poskytovatelů a poskytovatelek. Pokud budou porodní asistentky uvedeny pouze jako nositelky výkonu, nebude možné je s nimi přímo nasmlouvat, neboť nejsou zařazeny mezi další odbornosti.

Zároveň lze doporučit zvážit také doplnění odbornosti gynekologie a porodnictví (603), která v praxi zaměstnává větší počet porodních asistentek než ordinace praktických lékařů a lékařek pro děti a dorost. Tím by se dále mohla rozšířit dostupnost výkonu ženám v šestinedělí.

²I pokud by jedinými nositelkami výkonu zůstaly dětské a všeobecné sestry (S3), v rámci odbornosti 921 by je mohly vykazovat také porodní asistentky (S2), a to na základě ustanovení obecné části vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, která stanoví, že „[d]održení kvalifikace nositele uvedeného ve výkonu není podmínkou pro jeho vykazání, pokud výkon provedl zdravotnický pracovník, který je k tomu podle jiných právních předpisů oprávněn“. (viz Kapitola 2 Obecná pravidla pro vykazování výkonů, část 1. Vykazování výkonů, bod č. 6)